

Skötselplan för naturreservatet Alvlösa naturvårdsområde

Förord

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för syftet och skötseln i ett naturreservat. Skötselplanens inriktning bestäms av ändamålet med reservatet och de föreskrifter som meddelats i beslutet. Till grund för denna skötselplan ligger gällande beslut från 1992-08-21, se bilaga 1.

1992 bildades Alvlösa naturvårdsområde. I och med miljöbalkens införande 1998 togs möjligheten att bilda nya naturvårdsområden bort och innebörden av ett naturvårdsområde kom att jämföras med naturreservat. Det fullständiga namnet är därför idag Naturreservatet Alvlösa naturvårdsområde, även om det oftast kallas Alvlösa naturreservat.

Planförfattare är Cecilia Nygren, Länsstyrelsen i Kalmar län.

1. Syftet med naturreservatet

I beslutet om bildande av Alvlösa naturvårdsområde, daterat 1992-08-21, sägs följande:

”Ändamålet med naturvårdsområdet ska vara att bevara ett beteshävdad alvarområde på Stora alvaret. Särskild vikt skall läggas vid att bevara miljöer med djur- och växtarter som är speciella för alvarmark samt en öppen landskapsbild. Allmänhetens möjlighet att besöka området skall underlättas om det inte medför störningar för fauna, flora eller brukning.”

2. Beskrivning av området

Reservatet är beläget på Stora Alvaret, cirka 2 km nordost om Smedby kyrka. Områdets västgräns ligger cirka 500 meter från västra landsvägen (väg 136) och nås till fots från en parkeringsficka som är gemensam för Parteby och Alvlösa naturreservat. Reservatet utgörs av ett öppet alvar där jordlagret varierar i tjocklek från obefintligt (öppna hållar) och tunt (vittringsgrus) till djupare jord-

lager där kalkgräsmarker med en fin flora utvecklats. Alvaret saknar i det närmaste träd och är delvis bevuxet med buskar av främst en och tok. Reservatet betas av nötkreatur.

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Alvlösa naturvårdsområde
Objektnummer	2000172
Skyddsform	Naturreseptat
Natura 2000 beteckning	Utgör del av Stora alvaret, SE0330176
Län	Kalmar
Kommun	Mörbylånga
Fastigheter	Alvlösa 5:7
Totalareal (ha)	146,5
Landareal (ha)	146,5
Areal skyddad produktiv skogsmark (ha)	0
Naturtyper, Vic-Naturs indelning:	Areal 146,3 (ha)
Odlad mark	0,4
Betesmark	145
Övrig öppen mark	0,9
Naturtyper, art- och habitatdirektivets indelning:	Areal (ha)
6110 *Basiska berghällar	1,8
6210 Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen	65,6
6280 *Kalkhällmarker	64,8
6410 Fuktängar med blåttåtel eller starr	9,2
8240 *Karsthällmarker	1,2
Mosaik av 6210 och 6280	1,5
Annan naturtyp	0,7
<i>*Prioriterade naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv.</i>	
Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Basiska berghällar, Kalkgräsmarker, Kalkhällmarker, Karsthällmarker
Strukturer och funktioner	Örtrikt fältskikt, blommande växter, betad gräsmark, stenmurar, buskmiljöer, en öppen landskapsbild.
Arter	Alvarmalört, stenmalört, vittåtel, olivjordtunga, rosenvingad gräshoppa, hällkarsräka, stenskvätta, sånglärka.
Friluftsliv	Större sammanhängande område

	med höga upplevelsevärden • Naturlighet • Kulturhistoria • Besöksobjekt • Landskapsbild
--	---

2.2 Områdets bevarandevärden

Reservatet har mycket höga bevarandevärden. Reservatet ligger inom utpekad riksintresse för naturvård enligt 3 kap miljöbalken. Området ligger även inom utpekad riksintresseområde för turism och rörligt friluftsliv samt inom riksintresse för obruten kust enligt 4 kap miljöbalken. Området är klassat som klass 1, högsta naturvärde i länets naturvårdsprogram (Forslund 2001), samt ingår i Natura 2000-området Stora Alvaret (SE0330176), som är utpekad genom EU:s habitat- och fågeldirektiv. Naturreservatet ligger inom området *Södra Ölands odlingslandskap* som år 2000 upptogs på UNESCO:s världsarvslista.

2.2.1 Kulturhistoriska bevarandevärden och historisk markanvändning

Alvlösa naturreservat hör till Alvlösa bys utmarker och ligger inom världsarvet Södra Ölands odlingslandskap. Inom reservatet finns det många kulturhistoriska spår som vittnar om människors närvaro i området under lång tid. De äldsta synliga spåren utgörs av ett område med husgrunder, stensträngar och stensättningar i reservatets allra östligaste del. I den västra delen av området finns ytterligare några fornlämningslokaler som består av stenar med inhuggna skålgropar (Smedby socken RAÄ nr 10, 51, 66 och 67, se bilaga 2 och 3). Dessutom finns det på flera ställen inom reservatet lämningar efter vaktarkojor, odlingsytor samt äldre och yngre alvarvägar som slingrar sig genom området.

Alvlösa omtalas första gången i skriftliga källor 1539 som *Aluarløse* då det fanns två hemman i byn. På en avmätningsskarta från 1641 anges även en tredje gård inom byn, vilken dock hade sina marker i Lilla Smedby. Storskifte genomfördes i Alvlösa år 1800. Byns alvarmark, där reservatet nu ligger, var då i sin helhet en kunglig jaktmark. När denna så kallade djurgårdsinrättning upphörde i början av 1800-talet, delades alvarmarken (utmarken) upp mellan byarna. Alvlösa fick då den del av Stora Alvaret som nu motsvaras av naturreservatet. Som en följd av utmarksdelningen samt av enskifte, som i Alvlösa genomfördes 1824, tillkom även de raka och ibland milslånga stenmurar som ännu utgör ett karaktärsdrag i dessa alvarmarker. Syftet med murarna var inte bara att stängsla in betesdjuren, utan de fick även en större roll att markera gränser mellan de olika gårdarnas ägor. Eftersom det ofta var vanligt med sambete på alvarmarkerna innebar det dock att murar bara byggdes längs med vissa fastighetsgränser. Som en följd av ökat stenmursbyggande började man bryta kalksten på platser inom alvaret där flisan var särskilt lättåtkomlig. Ett stort antal större och mindre stenbrott på alvaret vittnar ännu om denna verksamhet.

Naturreseptatet i Alvlösa har hävdats som betesmark under mycket lång tid, vilket starkt bidragit till att utveckla en särskilt stor mångfald av hävdgynnade arter. Även om betetrycket periodvis varit mindre och inneburit en viss förbuskning, har ändå den öppna karaktären på landskapet kunnat bibehållas. Den artrika flora som på detta sätt gynnats är ett tydligt resultat av denna långvariga och kontinuerliga markanvändning. Floran utgör därför inte bara ett högt biologiskt värde utan har även ett betydande kulturhistoriskt värde. Just denna långvariga hävd som präglar reservatet är unik för Stora Alvaret och ett av motiven till att just södra Ölands odlingslandskap har upphöjts som världsarv.

2.2.2 Biologiska bevarandevärden

Stora Alvarets särskilda växt- och djurliv är en konsekvens av det tunna eller obefintliga jordtäcket på kalkberggrund, klimatet med torra somrar och fluktuerande vattenstånd, i kombination med mångårig beteshävd. På alvaret finns arter som klarat sig kvar från senaste istiden och som idag har sin största utbredning i alpina områden, t ex snölav. Även arter som idag har sin huvudutbredning i Sydeuropa lever här kvar sedan tidigare värmeperioder. Alvarmarkerna på Öland har också endemiska arter, d v s inhemska arter som i världen endast finns på Öland. Ölandssolvända och alvarmalört är exempel på sådana endemer och de förekommer inom reservatet.

Naturreseptatet Alvlösa består av en öppen betesmark med ett buskskikt som varierar i täthet från glest till tätt. I stort sett hela reservatet ingår i en och samma betesfälla och omgärdas av stenmurar och elstängsel. Undantaget är två mindre områden som utgörs av ruderatmark i åkerkanter i nordvästra delen av reservatet. Vegetationstyperna består av ungefär lika delar kalkgräsmark och kalkhällmark med ett tunt lager vittringsgrus. Inslag av öppna hållar, karst och fuktängar finns men utgör en mindre del (se bilaga 4). Utbredningen av enbuskmarker är störst främst i reservatets östra del och här finns även en mindre björkdunge. I andra delar av reservatet förekommer utbredda bestånd av tok och en. I delar av reservatet har röjningar utförts under senare år.

På de djupare jordlagren har artrik kalkgräsmark utvecklats. Kalkgräsmarken (6210 i Natura 2000-klassningen) hyser för Alvaret typiska torrängsarter som darrgräs, luddlosta, ängshavre, brudbröd, axveronika, alvarmalört, kattfot, vaxskivlingar samt orkidéer som krutbrännare, nattviol och St Pers nycklar.

På de mer magra alvarmarkerna med tunt eller obefintligt jordtäck (6280 i Natura 2000-klassningen) finns arter som fårsvingel, backtimjan, ölandssolvända, solvända, spåtistel, alvarfibbla, bergskrabba, stenmalört, snölav och masklav. I fuktstråken växer tok, pimpinell, luddkrissla och den lilla gullborsten som blommar med stark gul färg på sensommaren.

På de bara hällmarkerna och i dess spricksystem (6110 och 8240 i Natura 2000-klassningen) syns arter som gul- och vit fetknopp, murruta, tulkört, getrams, slån,

och många lavar t ex svavellav. På de bara hållarna eller på områden med grusalvar hittar man också den rosenvingade och den blåvingade gräshoppan.

Mindre områden med fuktängar (6410 i Natura 2000-klassningen) finns främst i de östra delarna. Här dominerar älvväxing och starrarter men här finns också den skira slätterblomman och ängsvädd.

Alverkällan är ett vattenhål i den nordvästra delen av reservatet. Öster om källan finns ett mindre område där lövträd av ask och alm står i stenskravel. Här växer även stenros och nyponros.

Reservatet hyser ett rikt fågel- och djurliv där arter som sånglärka, stenskvätta, rosenvingad gräshoppa, blåvingad gräshoppa och hållkarsräka påträffas.

Inventeringar

Naturreservatet Alvlösa naturvårdsområde är till storleken relativt litet jämfört med andra naturresevat på Stora Alvaret. Av de inventeringar som gjorts på Stora Alvaret är det få som berör Alvlösa, medan undersökningar av flera organismgrupper har gjorts t ex i det närliggande reservatet Parteby. Uppgifter om artfynd i Alvlösa baseras till stor del på inrapporterad data i ArtDatabankens observationsdatabaser, inventering av ängs- och betesmarker 2004 samt observationer vid fältbesök inför revidering av skötselplanen 2007.

Skyddsvärda djur och växter

Det totala antalet skyddsvärda och hänsynskrävande arter i naturresevatet kan förväntas vara större än det idag kända antalet. Kända och registrerade observationer av sällsynta och hänsynskrävande arter finns för alvarmalört, stenmalört, vittåtel, olivjordtunga, rosenvingad gräshoppa och hållkarsräka. Hotstatusen följer den svenska rödlistan som revideras vart 5:e år (Gärdenfors 2005). Kategorierna i rödlistan är *Försvunnen* (RE), *Akut hotad* (CR), *Starkt hotad* (EN), *Sårbar* (VU) och *Missgynnad* (NT). Därutöver finns kategorin *Kunskapsbrist* (DD).

Alvarmalört (*Artemisia oelandica*) är rödlistad som missgynnad (NT) och omfattas av EU:s habitatdirektiv bilaga 2, vilket innebär att arten ska skyddas i nätverket Natura 2000. Arten har sina enda förekomster i hela världen på Öland och växer utbredd över Stora Alvaret. Alvarmalört växer vanligtvis i öppen torr gräsmark och i gräsrik snårmark med enbuskar. Den sprider sig huvudsakligen vegetativt och är beroende av måttligt intensiv betesdrift. Flera bestånd har påträffats i reservatet och finns noterad från 2005, 2006 och 2007.

Stenmalört (*Artemisia rupestris*) är rödlistad som missgynnad (NT) och förekommer i Sverige på Öland och Gotland. Stenmalört är en flerårig, relativt liten malörtsart som har med gula blomkorgar hängande från den omkring 2-3 dm långa stjälken. Den växer på öppen alvarmark och kalkhållar. Växtplatsen är vanligen tunna finjordsavlagringar som är dåligt dränerade. Igenväxning med buskar och högvuxna örter är ett hot. Arten är funnen i reservatet 2007.

Vittåtel (*Aira caryophyllea*) är ett gräs som är rödlistat som sårbart (VU) och som förekommer främst i kustnära trakter i södra och sydöstra Sverige. Arten växer på torr, näringsfattig och sandig mark och påträffas ofta på sandiga hedar och torra betesmarker såväl som på kraftigt kulturpåverkad mark som banvallar, grustag, vägkanter och vägslänter. Arten hotas av att vegetationstäcket blir alltför slutet. Den gynnas av slitage, tramp och annan störning. Arten är rapporterad från reservatet 2005.

Olivjordtunga (*Microglossum olivaceum*) är rödlistad som missgynnad (NT). Olivjordtunga är en svamp med ärggröna, brungröna, ljusbruna eller rödbruna fruktkroppar som kommer på hösten. Den bruna eller rödbruna färgformen behandlas ibland som en egen art. Olivjordtunga har en sydlig utbredning i landet med enstaka nordliga fynd. Världsbredningen är dåligt känd. Svampen växer i lågvuxen och mossig grässvål. I Alvlösa hittades den i den artrika gräsmarken i den gamla horvan i västra delen av reservatet 2007. Upphörande hävd och igenväxning är ett hot mot arten.

Roseningad gräshoppa (*Bryodemus tuberculata*) är rödlistad som sårbar (VU) och förekommer i Sverige endast på Ölands alvarmarker, där arten är tämligen väl-spridd. Den påträffas på alvarmark där jordskiktet är tunt och där vegetationen inte är heltäckande samt domineras av lavar, mossor och låga örter, dvärgbuskar och sparsamt, kort gräs. Roseningad gräshoppa är beroende av att dess biotoper är fria från igenväxningsvegetation. Arten har påträffats i reservatet 2006 och 2007.

Hällkarsräka (*Tanymastix stagnalis*) är rödlistad som missgynnad (NT). Detta lilla halvgenomskinliga kräftdjur lever i fiskfria, solexponerade vattensamlingar som ofta torkar ut under sommaren. I Sverige har den påträffats i Skåne, Blekinge, Uppland och Gotland men förekommer troligen mest frekvent på Ölands alvar. Arten är känslig då populationerna är små och utbredningen fragmenterad. Igenväxning av öppna alvarmarker är ett hot. I reservatet påträffades den i en vattensamling på alvarmark 2007.

2.2.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Berggrunden i reservatet är uppbyggd av ordoviciska kalkstenslager och kalkflisan lutar svagt från väster mot öster. Generellt består större delen av reservatet av mycket tunna jordar. Kalkstensflisan går i dagen på flera ställen över hela reservatet och i reservatets östra delar finns ett mindre karstområde, se bilaga 4. Inom reservatet, ca 1,2 km öster om Alvlösa by, finns två system av räfflor i N 25°O och N 40°O. Räfflorna säger något om hur isströmmar påverkade Öland under den senaste nedisningen. Flyttblock finns här och var i reservatet och utgör vackra riktmärken i det öppna landskapet.

2.2.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Reservatet utgörs av en betad alvarmark i de mellersta delarna av Stora Alvaret. Här kan besökare, särskilt under vår och sommar, uppleva en fin flora, ett rikt fågelliv och ett äldre kulturlandskap. Alvlösa naturreservat bjuder besökaren på stillhet och ett vackert, öppet landskap med alvarets alla olika färgskiftningar. Här finns ett rikt fågelliv; arter som sånglärka och stenskvätta kan upplevas på nära håll och ängshök och brun kärrhök kan ses glidflyga. Vackra och ovanliga kärlväxter finns här så som krutbrännare, ölandssolvända, kattfot, luddkrissla, såpört och axveronika liksom många svampar, lavar och mossor.

Reservatet är tillgängligt till fots från en parkeringsficka längs väg 136. Här finns en gemensam informationstavla för Alvlösa och Parteby naturreservat samt en stätta som leder in i Parteby. För att nå Alvlösa får besökaren vandra ca 500 meter genom Parteby alvar för att nå en stätta som leder in i Alvlösa naturreservat. Två stättor finns över muren vid den norra reservatsgränsen och en vid den södra, se skötselplankarta, bilaga 5. En ny stätta ska placeras över muren vid den östra gränsen vilket medger passage in i Hammarby-Smedby naturreservat. Inga markerade leder finns inom reservatet, med det är ändå relativt enkelt att ta sig fram till fots. Informationstavla och toalett finns även vid rastplatsen vid Penåsa ca 2 km NO om reservatet.

3. Generella råd och riktlinjer

Det är bra om fornlämningar röjs fria från träd och buskar, dels för att göra dem synliga men också för att de tar skada av vegetationen. Eftersom fasta fornlämningar skyddas av Kulturminneslagen (2 kap.) är det dock förbjudet att ta bort, gräva ut, täcka över eller på andra sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Därför måste man också vara extra försiktig när man röjer i och omkring en fornlämning. Om maskiner används vid röjning är det viktigt att tänka på att köra när det är torrt eller fruset och att inte köra på eller i anslutning till fornlämningen. Dra aldrig upp buskar och träd med rötterna i eller intill en fornlämning. Gör stubbarna så låga som möjligt. Ris och annat avfall fraktas utanför fornlämningsområdet för eldning. Vill man elda inom fornlämningsområdet ska det ske på plåtar eller dylikt, för att undvika skador. Är man osäker på hur man ska gå tillväga för att vårda och röja en fornlämning eller fornlämningsområde, kontakta Länsstyrelsen för rådgivning.

4. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 skötselområden. Avgränsning av skötselområdena framgår av bifogad skötselplankarta, bilaga 5. På kartan finns också markerat röjningsområden (A-M) inom skötselområde 1. Skötselområde 3, friluftsliv, omfattar hela reservatet och är inte utritat på skötselplankartan.

4.1 Skötselområde 1: Betesmark (ca 144 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet omfattar i hela reservatet sånär som på två små områden i nordväst (ruderatmark i kanten av åkrarna, skötselområde 2). I dagsläget är större delen av betesmarken väl hävdad och betas av nötdjur av köttas. Dock finns flera områden där en och tok växer alltför tätt och där röjningsinsatser krävs. Betesmarken omfattas av miljöstöd och röjningen bör följa anvisningarna i Alvarplan för bevarande av öländska alvarmarker, skifte 26B, Alvlösa alvar. Förutom de röjningar som anvisats enligt Alvarplan förslås kompletterande röjningar, se skötselplankarta, bilaga 5.

Murar omgärdar betesmarken i alla väderstreck. Muren är delvis raserad och bör ses över. En brunn finns där vatten pumpas upp till djuren. Även murarna kring brunnen är delvis raserade och bör byggas upp. Ett fåtal äldre hålvägar löper genom betesmarken. Dessa bör på några ställen röjas fram så att de går att avläsa i terrängen. I den östra delen av skötselområdet finns fornlämningar i form av husgrunder, stensträngar m m. Även dessa behöver ytterligare röjningar för att framträda tydligt.

Bevarandemål:

- Skötselområdet ska utgöras av välhävdade naturbetesmarker med sparsamt träd- och buskskikt
- Naturtypen *Basiska berghällar (6110) ska uppta minst 1,8 ha.
- Naturtypen Kalkgräsmarker (*viktiga orkidélokaler) nedanför trädgränsen (6210) ska uppta minst 65 ha.
- Naturtypen *Kalkhällmarker (6280) ska uppta minst 64 ha.
- Naturtypen *Fuktängar med blååtel eller starr (6410) ska uppta minst 9 ha.
- Naturtypen *Karsthällmarker (8240) ska uppta minst 1,2 ha
- Typiska arter knutna till områdets naturtyper ska leva kvar och ha gynnsam bevarandestatus.
- Rödlistade och andra skyddsvärda arter som alvarmalört, stenmalört, vittåtel, olivjordtunga, rosenvingad gräshoppa och hällkarsräka ska finnas kvar och ha livskraftiga populationer.
- Livsmiljöer för rödlistade och skyddsvärda fågelarter som t ex stenskvätta och sånglärka ska finnas kvar.

- Fornlämningar och landskapselement ska bevaras på sådant sätt att deras kulturhistoriska och pedagogiska värden består.

Skötselåtgärder:

Fortsatt årlig betesdrift ska ske för att bevara en öppen och hävdpräglad alvarmark. Buskar som tok, en och slån ska förekomma i liten utsträckning och vara utspridda i mosaikartade strukturer i landskapet. I de fuktigare partierna finns ett uppslag av tok på flera håll i reservatet. Särskilt i denna typ av fuktområden kan återkommande underhållsröjningar behövas. Små områden med tätare enbuskage accepteras men underhållsröjningar ska ske om dessa ökar i utbredning eller visar sig inverka negativt på naturvärdena i området. Vid röjningsåtgärder ska de senast igenvuxna partierna röjas först. Röjningsavfallet forslas i första hand bort, men kan också brännas (se även kap 3 Generella råd och riktlinjer).

Röjning ska ske i enlighet med Alvarplan för bevarande av öländska alvarmarker, skifte 26B, samt i enlighet med framtida alvarplaner eller motsvarande planer för skiftet. I dagsläget finns behov av röjningar i områden markerade på skötselplan-kartan, se bilaga 5 samt beskrivningar nedan. I särskilt känsliga miljöer (röjningsområde M, se nedan) ska röjning ske i samråd mellan Länsstyrelsen och markägaren/brukaren. Se även tabellen på sidan 12.

Röjningsområden A-M:

A-H. Områden med tok- och enbestånd. Buskarna växer här alltför tätt och röjning behövs för att skapa luckor så att solljus når ner till marken.

I. Område med stort uppslag av tok. Token behöver glesas ur och hållas efter.

J. Område med en och tok. Buskskiktet är alltför tätt och en utglesning krävs för att solljus ska komma ner till marken.

K. Buskmark med mestadels en. Enarna står för tätt och tillåts breda ut sig. Röjning och utglesning behövs.

L. Björkdunge med en och tok. Björkdungen kan sparas som skydd för djuren, men en- och tokskiktet bör glesas ur något.

M. Område med karsthällar. På karsthällmarkerna växer slån, berberis, hagtorn och rosor i sprickorna. Den ovanliga arten alvaroxbär är noterad i detta område och bör sparas vid röjningar. Röjning och utglesning av buskar behövs i hela röjningsområdet. Fornlämningar i form av en gammal boplatz finns inom området. Då karsten och boplatzen är särskilt känsliga miljöer kan Länsstyrelsen, i samråd med markägaren, komma att genomföra röjningar då det krävs specialkompetens.

Fornminnen och kulturmiljöer

På flera ställen har stenmurarna som omger reservatet raserats. Dessa är i behov av en översyn samt restaurering. Forn- och kulturlämningar ska hållas fria från

igenväxningsvegetation. Det finns även behov av röjningar för att hålla den gamla hålvägen väster om horvan öppen (bilaga 2). Den gamla boplatsen i den östra delen av skötselområdet ska röjas fram ytterligare. Även kring brunnen bör stenarna läggas upp. Röjningen kring boplatsen samt restaurering av brunnen kan Länsstyrelsen, i samråd med markägaren, komma att genomföra då det krävs specialkompetens.

4.2 Skötselområde 2: Åkermark (ca 0,3 ha)

Beskrivning:

Två mindre områden med ruderatmark i kanten av åkrarna. Här växer gråbo, slån, brännässla, brudbröd, svartkämpar, hundäxing med flera gräs samt tok, en, salix och ask.

Bevarandemål:

Öppen brukad mark.

Skötselåtgärder:

Inga aktiva skötselåtgärder är aktuella på Länsstyrelsens initiativ.

4.3 Skötselområde 3: Friluftsliv

Beskrivning:

I Alvlösa naturreservat kan besökare, särskilt under vår och sommar, uppleva en fin flora, ett rikt fågelliv och ett äldre kulturlandskap. Alvlösa naturreservat bjuder besökaren på stillhet och ett vackert öppet landskap med alvarets alla olika färgskiftningar. Idag finns en gemensam parkeringsficka och informationstavla för naturreservaten Alvlösa och Parteby naturvårdsområden längs väg 136. Besökare kan ta sig in i reservatet till fots med hjälp av stättor som finns utplacerade (se skötselplankarta bilaga 5). Behov av en ny stätta finns i det nordöstra hörnet av reservatet så att fotgängare kan ta sig vidare in i Hammarby-Smedby naturreservat.

Bevarandemål:

- En väl hävdad betesmark på alvarmark som ska kunna upplevas till fots.
- En väl underhållen parkeringsficka ska finnas i nära anslutning till reservatet.
- En informationstavla med information om naturreservatet ska finnas vid parkeringsfickan.
- Reservatet ska vara tydligt uppmärkt med blåvita skyltar med snöflinga och texten Naturreservat.
- Information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder:

En ny stätta ska sättas upp vid den norra delen av muren i öster (se skötselplan-karta, bilaga 5). Små, blåvita skyltar med snöflinga och texten Naturreservat ska sättas upp på stättorna.

5. Bränder och brandbekämpning

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker med försiktighet i samråd med reservatsförvaltningen så att naturvärdena inte skadas.

Åtgärd efter brand:

Framtida skötselåtgärder utreds för varje enskilt område som påverkats av branden.

6. Jakt

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

7. Dokumentation och uppföljning

7.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärder samt kostnad och finansiering för utförda åtgärder.

Åtgärder, som bete, som inte utförs av naturvårdsförvaltaren ska dokumenteras genom att utföraren årligen meddelar utförda åtgärder på blankett som naturvårdsförvaltaren handhåller.

Naturvårdsförvaltaren ska följa upp utförda skötselåtgärder vid behov. Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts, vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål. Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera var, hur och när uppföljning utförts och vem som utfört uppföljning samt kostnad och finansiering för utförd uppföljning.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Vem	Prioritet*
Betesdrift	Skötselområde 1	Markägare	1
Röjningar av buskar	Skötselområde 1 förutom röjningsområde M	Markägare	1
Röjningar av buskar	Röjningsområde M	Länsstyrelsen	1
Ny stätta	Östra muren	Länsstyrelsen	1
Gränsmarkering	Hela reservatet	Länsstyrelsen	2
Skötsel av forn- och kulturlämningar, landskapselement	Hela skötselområde 1 med undantag för fornlämningar inom röjningsområde M	Markägare	2
Skötsel av forn- och kulturlämningar, landskapselement	Fornlämningar inom röjningsområde M samt restaurering av brunn.	Länsstyrelsen	2
Åkerbruk	Skötselområde 2	Markägare	3
Uppföljning av skötselåtgärder	Skötselområde 1	Länsstyrelsen	1
Uppföljning av bevarandemål	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1

*Prioritet 1 till 3, varav 1 är högst

9. Källförteckning:

ArtDatabankens databas Artportalen. www.artportalen.se

Forslund, M.(red.), 2001. *Natur och kultur på Öland*. Länsstyrelsen Kalmar län.

Gärdenfors, U. (ed.) 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005- *The 2005 Red List of Swedish Species*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Jordartskartan. 4G Kalmar SO/4H Runsten SV. 1982-83. SGU Ser. Ae nr 70. Länsstyrelsen. *Bevarandeplan för Natura 2000-området Stora Alvaret*.

Länsstyrelsen. *Alvarplan för bevarande av öländska alvarmarker*. Kundnr h2674, skifte 26B, Alvlösa alvar.

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister.

Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, område 71B-YWQ i Jordbrukverkets databas TUVÅ. <https://eidservice.sjv.se/tuva2/site/index.htm>

Bilagor:

1. Reservatsbeslut från 1992-08-21
2. Karta över kulturhistoriska lämningar och fornminnen
3. Utdrag ur fornminnesregistret
4. Naturtypskarta enligt Art- och habitatdirektivets indelning
5. Skötselplanskarta
6. Fastighetsägare
7. Förteckning över arter